

Šezdeset i pet godina Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskog jezika na Sveučilištu u Zagrebu

---

Kuzmić, Boris

Source / Izvornik: **Hrvatski dijalektološki zbornik, 2016, 111 - 128**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:408958>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

BORIS KUZMIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za kroatistiku

Ulica Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb

bkuzmic@ffzg.hr

ŠEZDESET I PET GODINA KATEDRE ZA DIJALEKTOLOGIJU I POVIJEST HRVATSKOGA JEZIKA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

Autor u članku daje pregled razvoja Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od njezina osnutka 1950. do danas. Povod pisanju rada šezdesetpeti obljetnica njezina djelovanja i skorašnja devedeseta obljetnica života njezina dugogodišnjeg predstojnika akademika Milana Moguša. U radu se daje poseban naglasak na to kako su naši nastavnici stvarali potreban nastavni alat – priručnike, udžbenike, čitanke, vježbenice i rječnike – za potrebe studenata dijakronijske jezikoslovne kroatistike. Na kraju članka daje se pregled nastavnoga osoblja s najvažnijim biografskim podatcima.

Priču o osnutku Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika započinjemo godinom nakon svršetka drugoga svjetskog rata kada ugledni sveučilišni profesor Dragutin Boranić, nakon četiriju desetljeća znanstveno-nastavnoga rada na Odsjeku za kroatistiku Sveučilišta u Zagrebu, zaslužno odlazi u mirovinu. Na njegovo mjesto dolazi docent na pragu prve zrelosti s drevnoga i slavnoga otoka Hvara, rodom iz malenoga mjesta Brusja, koji će u teškim poratnim godinama donijeti kao popudbinu svoje dvadesetpetogodišnje nastavno iskustvo gimnazijskoga profesora, s brojnim godinama plodnog i značajnog dijalektološkog rada na kajkavskom i pretežito čakavskom terenu. Njegovo je ime Mate Hraste. Čim je stigao, na sebe je prihvatio veliku odgovornost jer postaje predstojnikom Katedre za hrvatski jezik sa staroslavenskim koja u ono vrijeme izvodi nastavne kolegije svih današnjih jezičnokroatističkih katedara. Kako su se uskoro osamostalile Katedra za staroslavenski jezik i Katedra za hrvatski književni jezik, Mate Hraste svoju je Katedru 1950. osamostalio i jasno profilirao ograničivši je na dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Povod pisanju ovoga pogleda unatrag dvije su

ovogodišnje obljetnice koje se vežu uz njegovo ime – šezdeset pet godina od osnutka Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika te četrdeset pet godina od njegove smrti. O životu i djelovanju Mate Hraste do danas je objavljena bogata literatura, a ovdje bih posebno istaknuo dvije novije publikacije koje su najtemeljitije prikazale njegov značaj i prinos hrvatskoj filologiji – riječ je o petnaestome broju *Hrvatskoga dijalektološkog zbornika* koji donosi jedan tematski blok posvećen akademiku Mati Hrasti o 110. godišnjici rođenja,¹ te monografiju Josipa Lisca o filozozima Blažu Jurišiću i Mati Hrasti, objavljenju u Matičinoj ediciji *Stoljeća hrvatske književnosti*.²

Rane pedesete godine minuloga stoljeća u znaku su profesorovih dijalektoških istraživanja čakavskih i štokavskih govora sjevernoga i srednjeg Jadrana, kao i brojnih prinosa na području hrvatskoga standardnog jezika. Hraste je tada uvidio da na mnoga pitanja koja je postavilo ondašnje jezikoslovlje i suvremeni razvoj znanosti i nastave neće moći dati suvisle odgovore ako ne učini barem dvije stvari – najprije pojačati Katedru mladim snagama, a tek onda iz svoje vizure krenuti u izradu osnovnoga nastavnoga alata za studente jezikoslovne kroatistike – pisanje sveučilišnih udžbenika i priručnika iz dijalektologije i povijesti hrvatskoga jezika kojih tada gotovo uopće nije bilo. Evo što će godinama kasnije o tome reći protagonist ondašnjeg vremena, Hrastin bivši student i prvi znanstveni asistent: “Pošto je dotadašnji sveučilišni docent Mate Hraste postao profesorom, šireći i učvršćujući studij dijalektologije kao zasebne jezikoslovne discipline na Filozofskome fakultetu, otvorila se nakon nekoliko godina mogućnost da Katedra za dijalektologiju i povijest jezika dobije asistentske pomoćnike. Tako smo kolega Zvonimir Junković i ja izabrani za asistente na spomenutoj katedri – jedan kajkavolog, drugi čakavolog.” (Moguš 2009: 22–23). Čakavolog iz potonjeg citata prvi je Hrastin pomoćnik, rodom iz Senja, koji na Katedru dolazi kao dvadesetdevetogodišnjak iz Akademijina Instituta za jezik. Dakako, riječ je o našem uglednom članu akademiku Milanu Mogušu. Drugi Hrastin pomoćnik znanstveni je asistent Zvonimir Junković koji se na Katedri zapošljava dvije godine nakon profesora Moguša i unosi promjene u istraživačkome radu opredijelivši se za proučavanje dijakronijske i sinkronijske kajkavštine.

Šezdesete su godine donijele nove kadrovske promjene na Katedri: 1960. zapošljava se treći katedarski asistent, dvadesetosmogodišnji profesor Josip Vončina, koji je stekao četverogodišnje iskustvo korektora i lektora u Izdavačkom poduzeću Školska knjiga u Zagrebu; 1963. Katedru trajno na-

¹ *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 15, 17–141.

² Josip Lisac 2011. Rasprave i članci / Blaž Jurišić, Mate Hraste. *Stoljeća hrvatske književnosti*, 107. Zagreb: Matica hrvatska.

pušta asistent Zvonimir Junković³ koji odlazi na lektorat u Nicu; 1965. na Katedru dolazi četvrti znanstveni asistent profesor Mladen Kuzmanović, dvadesetpetogodišnjak s tek stečenom diplomom, a njezin utemeljitelj akademik Mate Hraste nakon dvaju desetljeća rada na Odsjeku, od toga petnaestak na Katedri, zaslužen odlazi u mirovinu. Predstojništvo Katedre povjerit će profesor Milanu Mogušu koji će je voditi do svojega umirovljenja (1992).

Rane šezdesete godine donijele su prve rezultate istraživačkih napora profesora Hraste u oblikovanju nastavnoga alata za studente jezikoslovne kroatistike. Za ondašnju *Enciklopediju Jugoslavije* Hraste je 1960. priredio četiri vrlo važne natuknice o čakavskome i kajkavskome narječju te o čakavskom i kajkavskom književnom jeziku (v. lit.). I onda, kao i danas, naša struka oskudijeva u sintaktičkom opisu hrvatskoga jezika u predstandardnome razdoblju što je, nažalost, razvidno i u Hrastinu radu. U konačnici ipak za studente kroatistike Hrastine natuknice i danas ne gube na važnosti jer u njima se jasno i koncizno utvrđuju podjele, granice, prostiranja, fonološke i morfološke osobitosti naših dvaju hrvatskih narječja te pregled pisaca i književnoga jezika na čakavskoj i kajkavskoj osnovici od srednjega vijeka⁴ do sredine 20. stoljeća.

Sedamdesete su godine bile plodonosne u smislu objavljivanja toliko iščekivane nastavne literature iz dijalektologije i povijesti hrvatskoga jezika. Svakako je ponajvažnije istaknuti dva sveučilišna priručnika i jedan rječnik – *Fonološki razvoj hrvatskoga jezika* (1971.) i *Čakavsko narječje, fonologija* (1977.) autora Milana Moguša te *Čakavisches-deutsches Lexikon* (1979.) autora Mate Hraste i Petra Šimunovića.

U predgovoru prve knjige autor ističe nedostatak takve literature sljedećim riječima: “Posljednjih je godina objavljeno podosta rasprava iz dijakronijske fonologije hrvatskoga odnosno srpskog jezika. Unatoč tomu, u svom sam nastavničkom i znanstvenom radu neprestano osjećao potrebu za jednim suvremeno koncipiranim cjelovitijim prikazom te problematike” (Moguš 1971: 5). Moguš je u *Fonološkome razvoju hrvatskoga jezika* prvi u domaćoj jezikoslovnoj kroatistici, bar koliko je meni poznato, na strukturalistički način prikazao povijest fonema hrvatskoga jezika. Istu problematiku ondašnji su studenti mogli učiti iz ranijih priručnika Blaža Jurišića i Aleksandra Belića, no oni su već tada bili znatnim dijelom zastarjeli. Četrdesetak godina kasnije profesor će Moguš objaviti *Povijesnu fonologiju hrvatskoga jezika* (2010.) koja

³ O Junkovićevu prinosu hrvatskoj filologiji možemo govoriti u samim superlativima. Nažalost, Junković je svoje najznačajnije znanstvene prinose objavio tek poslije 1963. kada više nije bio članom Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Jedan od zadataka koje svakako valja obaviti hrvatska filologija (re)valorizacija je Junkovićeva kroatističkog rada u zemlji i inozemstvu.

⁴ Počeci kajkavskoga književnog jezika sežu u dvadesete godine 16. stoljeća.

u dobroj mjeri obuhvaća ono što je napisao u *Fonološkome razvoju*, uz vlastite novije spoznaje i novije spoznaje drugih autora.

Čakavsko narječje, fonologija (1977.) prvo je cjelovito djelo o čakavskome narječju. Moguševa knjiga ispunila je prazninu koja se u našoj dijalektologiji osjećala već desetljećima. Dotadašnji studenti kroatistike o fonologiji čakavskoga narječja učili su iz Hrastinih ranije spomenutih enciklopedijskih natuknica ili iz Finkine studije o čakavskome narječju.⁵ Moguš je s već bogatom nastavničkom kompetencijom na jednome mjestu iščitao sve relevantne fonološke podatke iz čakavskih govora i lingvistički ih interpretirao. On je “doprinio sagledavanju čakavskog narječja kao cjeline, kao autohtonog narječja. Osvremenio je dijalektologiju odbacujući objašnjavanja o sličnostima isključivim utjecajima jednog sustava na drugi pronasavši dokaze za autohtoni razvoj u nizu pojava” (Menac-Mihalić 1992: 23).

Čakavisches-deutsches Lexikon najveći je hrvatski dijalektološki rječnik svoga vremena. Njegovo je objavljivanje 1979. u Njemačkoj popraćeno s velikom znanstvenom pomnjom domaćih i inozemnih stručnjaka (v. Lisac 2011: 194–195). Da je riječ o djelu, za hrvatsku znanost i sveučilišnu nastavu, kapitalnoga značenja govori nam ne samo ocjena ondašnjih nego i današnjih velikih imena hrvatske filologije. U navedenom rječniku uporišni su punktovi Brusje na Hvaru i Dračevica na Braču, rodna mjesta Mate Hraste i Petra Šimunovića. Riječi su složene abecednim redom, natuknicama slijedi njihov fleksivni oblik, oznaka gramatičke pripadnosti, ekvivalenti u standardnom jeziku, njemačka značenja, čakavski govorni primjeri i eventualno korespondencija riječi i značenja u drugim govorima, uglavnom čakavskima. “Ostao je taj rječnik do danas ponajbolji i najopsežniji dijalektalni rječnik u slavenskoj dijalektalnoj leksikografiji s petnaestak vrlo laskavih ocjena u najpoznatijim slavističkim časopisima” (Šimunović 1993: 253).

Početak osamdesetih godina donio je stanovito osvježanje u kadrovskom popunjavanju Katedre. Prvi put je nakon njezina osamostaljenja primljena jedna žena, dotadašnja asistentica u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku (današnjem Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje) Mira Menac-Mihalić. Njezinim dolaskom Katedra će proći kroz određene promjene koje su rezultirale boljom dijalektološkom interpretacijom podataka na terenu, osvježavanjem nastave putem modernijih nastavnih pomagala, većim uključivanjem štokavske dijalektologije i nizom drugih pozitivnih promjena.

Tih je godina za studente kroatistike koji su slušali jezičnopovijesne kolegije profesor Vončina (1988.) priredio lingvostilističku hrestomatiju hrvatske književnosti od kraja 15. do početka 19. stoljeća. U knjizi je jezično i stilistički

⁵ Božidar Finka 1971. Čakavsko narječje. *Čakavska rič*, 1, 41–71.

rašćlano stotinjak tekstova razgraničivši ih na nekoliko hrvatskih književnojezičnih tipova (čakavski, kajkavski, štokavski i hibridni). Knjiga će služiti u seminarskoj nastavi iz povijesti hrvatskoga jezika sljedećih desetak godina sve do profesorova odlaska u mirovinu. Valja naglasiti kako takve knjige za seminarsku nastavu u hrvatskoj filologiji dotad nije bilo – njezina uzorna koncepcija poslužiti će i u nastajanju novijih sveučilišnih priručnika ili udžbenika iz jezičnopovijesnih kolegija.

O ranim devedesetim godinama ne treba puno govoriti da su po mnogočemu bile prijelomne. Osamostaljenje Republike Hrvatske i njezino međunarodno priznanje te prihvaćanje hrvatskoga jezika kao službenoga omogućilo je jedan novi val, novi vjetar u leđa razvoju kroatistike kao struke u zemlji i svijetu. Tih je godina dugogodišnji katedarski predstojnik profesor Milan Moguš otišao u mirovinu, a na tom će ga mjestu zamijeniti profesor Josip Vončina sve do svojega umirovljenja 1999.

Ipak, profesor Moguš svojim studentima neće ostati dužan – 1991. objavio je uvodno poglavlje u Akademijinu nacrtu za gramatiku hrvatskoga standardnog jezika naslovljeno *Povijesni pregled hrvatskoga književnog jezika*, a na temelju toga knjigu *Povijest hrvatskoga književnoga jezika* dvije godine kasnije. U predgovoru knjige autor ističe glavnu nakanu njezina pisanja: “Mnogi su smatrali da je premalo djela koja podrobnije osvjetljavaju bogatu povijest hrvatske pisane riječi od Bašćanske ploče do naših dana. Uvjerivši se u opravdanost takva mišljenja, pristupio sam izradi ove knjige” (Moguš 1993: 5). Svi koji tako misle sasvim su u pravu jer doista takve knjige koje problematiziraju tzv. vanjsku povijest hrvatskoga jezika dotada se mogu izbrojiti na prste jedne ruke. Spomenimo tek jednu možda i ponajbolju dosad tiskanu knjigu iz ‘vanjske’ povijesti hrvatskoga jezika čiji autor u predgovoru kaže: “Postoji područje u hrvatskoj filologiji koje je sve donedavno s nepravom ostalo nedovoljno obrađeno. Ono je nekako na sredini između lingvistike i povijesti književnosti, odnosno kulturne povijesti. Lingvisti mu nisu obraćali dovoljno pažnje ne smatrajući ga pravom lingvističkom temom, a povjesničari književnosti ili kulture nerado ga se prihvaćaju jer se ipak tu pretežno obrađuju jezična pitanja. Riječ je, naime, o tzv. ‘vanjskoj’ povijesti hrvatskoga književnog jezika, o prilikama u kojima se oblikovao, posebno o povijesti hrvatskoga književnog jezika 19. stoljeća, a to se područje smatralo ‘ničijom zemljom’. Malo je, naime, tko od lingvista u tu problematiku dublje zahvatio, a povjesničari književnosti uglavnom nemaju namjere da se time ozbiljnije i sustavnije pozabave” (Vince 1978: 3). Iako je Vince na stotinjak stranica obradio i povijest hrvatskoga jezika u predstandardnom razdoblju (do sredine 18. stoljeća), pretežit dio monografije obuhvaća razdoblje 19. stoljeća. Moguš je za studente jezikoslovne kroatistike obuhvatio sva razdoblja, počevši od doseljenja Hrvata na ove prostore

sve do devedesetih godina prošloga stoljeća. Za predstandardno razdoblje ponudio je pregled najvažnijih zbivanja u svezi s vanjskim razvojem jezika kao što je pitanje hrvatske latinične grafije, postanak gramatika, rječnika, pravopisnih priručnika ili pregleda dopreporodnih književnih stilizacija književnoga jezika. Otprilike petina knjige problematizira 19. i 20. stoljeće koje je ranije temeljito istražio Zlatko Vince. Danas je iz perspektive knjiga o ‘vanjskoj’ povijesti hrvatskoga jezika daleko bolja situacija nego ona s početka devedesetih. Svima je danas otvorena mogućnost da se taj put nastavi objavljivanjem sličnih knjiga koje bi bile sveobuhvatne, poput Moguševe, ili bi tematizirale pojedina stoljeća, ili bi obuhvaćale samo jednu temu, poput povijesti hrvatskih rječnika, gramatika, slovoписа, pravopisa, jezičnih savjetnika, knjige općenito i sl. Međutim, valja ipak naglasiti da je Moguševa knjiga u ono vrijeme bila jedino što je tad hrvatska filologija mogla dati. Iz nje je student, a i sâm sam pripadnik ondašnje studentske populacije, mogao naučiti u malo vremena puno korisnih podataka iz bogate prošlosti hrvatske pisane riječi. Ona je doživjela stanovite pokude, ali i brojne pohvale koje čine suživot gotovo svake tiskane publikacije. *Poviješću hrvatskoga književnoga jezika* studenti su napokon dobili, nakon niza sjajnih publikacija iz unutaršnjega razvoja hrvatskoga jezika, nešto što je ostalo temeljem o vanjskoj povijesti našega jezika.

Početak novoga stoljeća donio je, nakon umirovljenja dvaju redovitih profesora, ponovno kadrovsko osvježivanje. U svibnju 2001., nakon odsluženja vojnoga roka, na Katedru dolazi pisac ovih redaka, godinu kasnije Anđela Frančić, dotadašnja djelatnica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, a koncem 2006. znanstvena novakinja Marija Malnar Jurišić. Nažalost, kao što u životu često biva, tih će nas godina trajno napustiti dva istaknuta člana Katedre – profesori Mladen Kuzmanović (†2001.) i Josip Vončina (†2010.). Profesoru Vončini za života je posvećen 32. broj *Radova Zavoda za slavensku filologiju*, a profesoru Kuzmanoviću posmrtno je hrvatska periodika posvetila svoje stranice u novinama *Vijenac* i časopisu *15 dana*. O njihovoj ulozi u razvoju kroatistike hrvatska filologija još nije rekla sve. Uskoro bih se uglednim profesorima odužio povećim priložima o njihovu prinosu jezikoslovnoj i književnoj kroatistici.

Seminari iz povijesne gramatike hrvatskoga jezika teško su se mogli odvijati bez potrebnoga nastavnog alata. Od Vončinine hrestomatije prošlo je desetljeće i pol, do drugoga izdanja nije došlo, a nastavno gradivo činile su brojne gomile fotokopiranog papira. Iz želje da nastava bude bolja i učinkovitija, Anđela Frančić i moja malenkost prionuli su na posao i koncem 2009. objavili *Ĵazik horvatski*. Želja nam je bila da studenti dobiju uvid u originalni stari hrvatski dopreporodni tekst, njegovu transkripciju te kroz postavljena

pitanja na svim jezičnim razinama prionu istraživanju i mogućem zaljubljanju u staru hrvatsku riječ. Koliko smo u tome uspjeli, pokazat će vrijeme.

Ono u čemu je naša Katedra uspjela biti prvom među srodnim hrvatskim, pa i inozemnim sveučilišnim katedrama, a na što smo silno ponosni, jest sveučilišni udžbenik koji hrvatska sveučilišta 'čekaju' već punih šezdesetak godina. Riječ je o knjizi *Ozvučena čitanka iz hrvatske dijalektologije* (2012.) Mire Menac-Mihalić i Anite Celinić, vrsne dijalektologinje iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, a naše višegodišnje vanjske suradnice. To je prvi udžbenik hrvatske dijalektologije sa zapisanim i ozvučenim primjerima hrvatskih čakavskih, kajkavskih i štokavskih organskih idioma. Iznimno je bio i jest potreban u nastavi hrvatske dijalektologije, prvenstveno namijenjen studentima kroatistike, a može poslužiti i studentima hrvatske kulture i etnologije. Djelo je metodički prilagođeno predmetu – govori su izabrani na temelju ogleđnosti i ravnomjerne arealne pokrivenosti, ispisani suvremenom hrvatskom dijalektološkom transkripcijom, akcentuirani, sadrže popis pitanja na koja studenti moraju dati odgovor i definirati narječnu osnovicu ogleđnoga govora, a manje poznate riječi objašnjene su u bilješkama ispod teksta i u rječniku na kraju knjige. U Hrvatskoj slična djela dosad nisu objavljivana, u rješavanju tih pitanja autorice se u dosadašnjoj praksi nisu imale na što osloniti, već su odgovore i pristupe morale iz temelja postavljati same. Znanstvena je terminologija usklađena sa suvremenom praksom u dijalektološkoj struci, a u sadržajnom i jezičnom smislu izneseno je gradivo pregledno i jasno. Djelo je originalni prinos dviju autorica s bogatim iskustvom u sveučilišnoj nastavi, stručno utemeljeno i razumljivo.

Zaključno se može ustvrditi da je naša Katedra tijekom minulih desetljeća stvarala i stvara nastavni alat – priredili smo temeljne knjige iz 'vanjske' povijesti i povijesne fonologije⁶ hrvatskoga jezika, kao i temeljne knjige iz hrvatske dijalektologije. Ono što bi u perspektivi trebalo učiniti jesu priručnici iz povijesne sintakse i leksikologije hrvatskoga jezika te vježbenice. Pisanje udžbenika iz hrvatske dijalektologije sada se čini suvišnim poslom s obzirom da su druga hrvatska sveučilišta taj posao već obavila. I na kraju, kao predstojnik Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika zahvalio bih se svim članovima na vrijednom i požrtvornom radu na zajedničkoj nam brazdi – hrvatskome jeziku!

---

⁶ U međuvremenu je pisac ovih redaka, između predaje članka za tisak i njegova objavljivanja, priredio udžbenik iz povijesne morfologije hrvatskoga jezika (v. lit.).

Članovi Katedre od 1950. – 2015.

Mate Hraste (1950. – 1965.)

Rođen je 1897. u Brusju na otoku Hvaru, gdje je završio osnovnu školu. Gimnaziju je polazio u Hvaru, Zadru i Dubrovniku. Maturirao je u Dubrovniku 1917. Diplomirao je hrvatski jezik i staroklasičnu arheologiju 1921. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1921. do 1946. službovao je kao gimnazijski profesor uglavnom u Sisku, a kraće je vrijeme radio u Srijemskoj Mitrovici i u Petrinji. Doktorirao je 1937. na Filozofskom fakultetu u Beogradu disertacijom *Čakavski dijalekat ostrva Hvara* (objavljena 1935. u časopisu *Južnoslovenski filolog* i 1937. samostalno). Postavljen je 1946. za docenta na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje postaje predstojnikom Katedre za hrvatski jezik sa staroslavenskim. 1950. osamostalio je Katedru za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Izvanredni je profesor postao 1949, a redoviti profesor 1955. Bio je dekan (1956/57.) i prodekan (1957–58.) Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Od 1958. do 1965. bio je direktor Instituta za jezik JAZU. Umirovljen je 31. kolovoza 1965. Nakon umirovljenja bio je tri godine gost profesor na Slavističkom institutu Sveučilišta u Kölnu. Dopisnim članom JAZU postao je 1955. a redovitim 1961. Bio je predsjednikom mnogih strukovnih tijela i urednikom četiriju znanstvenih publikacija – Akademijinih izdanja *Grade za povijest književnosti hrvatske*, *Hrvatskoga dijalektološkog zbornika*, čiji je osnivač (1956.) i *Filologije*, čiji je suosnivač (1957.) te *Jezika*, časopisa Hrvatskoga filološkog društva. Za svoj znanstveni i nastavni rad 1969. dobio je plaketu Filozofskoga fakulteta u Zagrebu u povodu 300. godišnjice Zagrebačkog sveučilišta. 1970. dobio je republičku nagradu “Božidar Adžija” za životno djelo. Od 15. do 17. svibnja 2008. održan je XI. znanstveni skup o hrvatskim dijalektima gdje je jedan tematski blok bio posvećen akademiku Mati Hrasti o 110. godišnjici rođenja.

Dva su glavna područja Hrastine stručne i znanstvene djelatnosti: školske gramatike i hrvatska dijalektologija. Objavio je niz hrvatskih gramatika za osnovne i srednje škole, od kojih je najveća i najpoznatija priručna *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika* (suautori Ivan Brabec i Sreten Živković), izišla od 1952. do 1970. u devet izdanja. Njegova opsežna dijalektološka istraživanja urodila su mnogobrojnim raspravama o hrvatskim narječjima, osobito čakavskome. Objelodanio je radove o bruškom (*Crtice o bruškom dijalektu*, 1926.), hvarskom, viškom, bračkom, šoltanskom, čiovskom, drveničkom, susačkom, rapskom, senjskom, zadarskom i drugim govorima. Istražujući posebice akcentuaciju, objavio je nekoliko sinteza (*Dvoakcenatski sistem u hrvatskom ili srpskom jeziku*, 1957.; *O kanovačkom akcentu u Hrvatskoj*, 1957.). Bavio se i

onomastičkim čakavskim istraživanjima (*Antroponimija i toponimija općine hvarske*, 1956.). Posmrtno mu je, u suradnji s Petrom Šimunovićem, izišao 1979. prvi svezak rječnika *Čakavisches-deutsches Lexikon*. Kao član pravopisne komisije surađivao je u izradbi *Pravopisa hrvatskosrpskoga književnog jezika s pravopisnim rječnikom* Matice hrvatske i Matice srpske iz 1960.

Umro je 1970. u Zagrebu.

Milan Moguš (1956. – 1992.)

Rođen je 1927. u Senju, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Akad. god. 1948/49. upisao se na Filozofski fakultet u Zagrebu (VIII. grupa: za narodni jezik i književnost). Diplomirao je 1953. Iste je godine izabran za asistenta u Akademijinu Institutu za jezik. Godine 1956. prelazi kao asistent na Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Od 1961. do 1963. bio je lektor hrvatskoga jezika na Sveučilištu u Varšavi. Doktorat filoloških znanosti stekao je 1962. na Sveučilištu u Zagrebu. Godine 1964. izabran je za docenta, 1969. za izvanrednoga profesora, a 1975. za redovitoga sveučilišnoga profesora. Od 1965. do umirovljenja 1992. godine bio je šef Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Akad. god. 1970/71. i 1971/72. bio je prodekan Filozofskoga fakulteta. Na istom fakultetu od 1976. predavao je na poslijediplomskom studiju smjera lingvistike, a od 1979. do 1985. bio je voditelj toga poslijediplomskoga studija. Od 1983. do 1992. predstojnik je Zavoda za lingvistiku Filozofskoga fakulteta. Akad. god. 1969/70. i 1973/74. predavao je kao gostujući profesor na sveučilištu u Kölnu, a 1987/88. na sveučilištu u Mannheimu. Kao profesor dijalektologije i povijesti hrvatskoga jezika predavao je niz godina na Filološkom fakultetu u Osijeku i na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Sudjelovao je na mnogim domaćim i međunarodnim slavističkim i onomastičkim znanstvenim skupovima i kongresima (Prag, Sofia, Varšava, Bern, Zagreb, Krakov, Skopje, Ljubljana, Bratislava, Berlin, Leipzig, Beograd, Helsinki, Santiago de Compostela, Washington). Bio je dugogodišnji član Međunarodnoga komiteta za onomastičke znanosti u Leuvenu, član Međunarodnoga komiteta za fonetiku i fonologiju slavenskih jezika u Moskvi i predsjednik Međuakademijskoga odbora za onomastiku (Zagreb). Godine 1997. izabran je za člana Central European Academy of Science and Art. Godine 1995. dodijeljen mu je počasni doktorat Sveučilišta u Rijeci, a 1997. počasni doktorat Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku. Dobitnik je više priznanja i nagrada. Bio je glavni urednik ili suurednik nekoliko časopisa i edicija, kao *Bilten Zavoda za lingvistiku Filozofskog fakulteta*, *Bulletin scientifique*, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, *Jezičnik*, *Stari pisci hrvatski*, *Djela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, *Pavlinski zbornik*, *Senjski glagoljaški krug 1248.–1508.*, *Cithara octochorda*. Kao glavni tajnik Akademije bio je urednik *Ljetopi-*

sa *Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* (1992–1998), a kao potpredsjednik *Spomenica: 140 godina Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*. Urednik je lingvističke struke u *Hrvatskom biografskom leksikonu* te suurednik *Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića* i *Sabranih djela Marka Marulića*. Do umirovljenja 1992. godine vodio je kao glavni istraživač u Zavodu za lingvistiku Filozofskoga fakulteta znanstveni projekt: *Proučavanje hrvatskoga književnoga jezika*. Kao glavni istraživač vodio je znanstveni projekt *Istraživanje hrvatskih dijalekata* u Zavodu za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Objavio je sam ili u suautorstvu (kratica s) a) znanstvene monografije: *Današnji senjski govor*, *Fonološki razvoj hrvatskoga jezika*, *Čakavsko narječje*, *Antun Mažuranić*, *Azbukoprotres Save Mrkalja* (s), *Križanićeva hrvatska gramatika*, *Zakon trsatski* (s), *Povijest hrvatskoga književnoga jezika* (3 hrvatska izdanja, jedno englesko i jedno njemačko), *Hrvatski jezik u Hrvatskom saboru* (s) (hrvatsko i englesko izdanje), *Ivan Mažuranić: Smrt Smail-age Čengića* (s); b) 4 kompjutorske konkordancije djela hrvatskih pisaca (s); c) 10 rječnika: hrvatsko-engleski (s), hrvatsko-francuski (s), *Hrvatski čestotni rječnik* (s), *Rječnik Marulićeve "Judite"*, *Slovník polsko-chorvacki* (s), *Rječnik Marulićevih "Pisni razlikih"*, *Cesarićev rječnik* (s), *Rječnik pjesama Ivana Mažuranića* (s), *Rječnik Kranjčevićevih pjesama. Knjiga prva: Bugarkinje* (s), *Senjski rječnik*; d) kritička izdanja dvaju Marulićevih djela (*Judita* i *Naslidovanje*); e) priručnik *Hrvatski pravopis* (s): (do sada 8 izdanja); priručnik *Hrvatski školski pravopis* (do sada 3 izdanja); f) *Povijesna fonologija hrvatskoga jezika*; g) oko 270 znanstvenih i stručnih rasprava i članaka iz područja hrvatske i slavenske filologije i lingvistike u preko 60 domaćih i stranih časopisa. Iz bogatoga leksikografskoga rada akademika Moguša izdvojit ćemo i druga značajna postignuća.

Zvonimir Junković (1958. – 1963.)

Rođen je 1929. u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je kroatistiku 1953. i doktorirao 1968. disertacijom *Jezič Antuna Vramca*. Sveučilišnu karijeru započeo je 1958. u Zagrebu, a nastavio 1963. u Nici, u Francuskoj.

Nevelikim znanstvenim opusom Junković je ostavio u kroatistici velik trag. Uveo je nove lingvističke metode u istraživanje dijalektološke i povijesnojezične problematike. Njegovo je dijakronijsko tumačenje podrijetla kajkavskoga narječja općeprihvaćeno. Objavljena disertacija *Jezič Antuna Vramca i podrijetlo kajkavskoga dijalekta: dijakronijska rasprava* (1972.) višeslojna je i po zaključcima dalekosežna. Izgradivši vlastitu metodu, Junković je uspio rekonstruirati ne samo Vramčev jezik nego i kajkavski jezični sustav 16. stoljeća,

naglasni sustav od praslavenskoga do osnovnoga kajkavskoga, te utemeljenim znanstvenim argumentima protumačiti odnose unutar zapadnoga južnoslavenskoga prajezika i genezu kajkavskoga narječja te dokazati da ono potječe iz iste matice kao i čakavsko i štokavsko narječje. Dijalektološke je teme razrađivao i u drugim radovima (*Srodstvo i srodnost u dijalektologiji – Parenté et affinité en dialectologie*, 1977.; *Dioba kajkavskih govora: porodice, tipovi i savezi*, 1982.), a zaokupljala su ga i fonološka, posebice akcentološka pitanja. Suradivao je u mnogim domaćim i inozemnim časopisima. Bio je član uredništva časopisa *Jezik*.

Josip Vončina (1960. – 1999.)

Rođen je 1932. u Ravnoj Gori. Osnovnu školu i niže razrede gimnazije završio je u Požegi, više razrede gimnazije u Zagrebu, gdje je na Filozofskom fakultetu diplomirao studijske grupe: VIII. (Narodni jezik i književnost) i IX. (Ruski jezik i književnost). Od 1956. do 1960. bio je korektor, potom lektor u Izdavačkom poduzeću Školska knjiga u Zagrebu. Potkraj 1960. izabran je za asistenta na Katedri za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. 1965. promoviran je u doktora filoloških znanosti na temelju disertacije *Jezik Antuna Kanižlića*. 1968. postaje docent, 1974. izvanredni profesor, 1978. redoviti profesor. Više je godina predavao na pedagoškim fakultetima u Rijeci i Osijeku. Od 1976. do 1978. prodekan je Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Lektor je hrvatskoga jezika: 1962/63. u Kölnu, 1963/64. i 1964/65. u Rennesu, 1969. u Mannheimu. Gost profesor: 1972/73. u Kölnu, 1990. u Zürichu. Od 1992. do 1999. predstojnik je Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. 1. listopada 1999. umirovljen je. 1972. pomoćnik je direktora Zagrebačke slavističke škole; u toj je školi više godina bio predavač i lektor. Od 1981. do 1983. predsjednik je Hrvatskoga filološkog društva. Sudjelovao je na više od stotinu znanstvenih skupova. 1989. dobio je nagradu "Božidar Adžija" za značajnu znanstvenu djelatnost u oblasti društveno-humanističkih znanosti u području hrvatske leksikografije. Rad u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti: 1977. član suradnik, 1986. izvanredni član, 1991. redoviti član. Od 1997. tajnik Razreda za filološke znanosti HAZU. Ostale dužnosti u HAZU: voditelj istraživačkog projekta *Proučavanje povijesti hrvatskoga književnog jezika*; glavni urednik *Dopuna Akademijina rječnika*; urednik IV. knjige projekta *Hrvatska i Europa*. Rad u Matici hrvatskoj: izvršni urednik biblioteke *Stoljeća hrvatske književnosti*.

Objavio je više od dvije stotine znanstvenih i stručnih priloga (članaka, rasprava i knjiga). Knjige: *Analize starih hrvatskih pisaca* (1977.); *Jezičnopovijesne rasprave* (1979.); *Jezična baština* (1988.); *Korijeni Krležina Kerempuha* (1991.); *Preporodni jezični temelji* (1993.); *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvat-*

skoga jezičnog izraza (1999., 2006.²). Za tisak je priredio nova izdanja hrvatskih književnih tekstova kojima su autori: Marko Marulić, pjesnici Ranjinina zbornika, Mavro Vetranović, Petar Hektorović, Petar Zoranić, Petar Zrinski, Fran Krsto Frankopan, Pavao Ritter Vitezović, Milutin Cihlar Nehajev. Popratne je rasprave napisao pretiscima: Nikola Dešić, *Raj duše* (1560.); Ivan Belostenec, *Gazophylacium seu Latino-Illyricorum onomatium aerarium* (1740.).

Umro je 2010. u Zagrebu.

Mladen Kuzmanović (1965. – 2001.)

Rođen je 1940. u Zagrebu. U rodnom je gradu maturirao i diplomirao hrvatski jezik i jugoslavenske književnosti kao jednopredmetnu grupu na Filozofskom fakultetu Sveučilišta. Nakon završetka studija izabran je 1965. za znanstvenog asistenta na Katedri za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Višim znanstvenim asistentom postao je 1998., a docentom 2000. Magistrirao je 1982., a doktorirao 1996. s temama iz Krležine kajkavštine.

Kajkavski segment Krležina opusa i poezija na nestandardnim pjesničkim idiomima (kajkavska i čakavska) središte su njegovih znanstvenih i stručnih interesa. On je prvi nakon poznate, gotovo kultne Pavićeve interpretacije kajkavskoga dijalektalnog pjesništva 20. stoljeća (Lykos, Zagreb, 1958.) uredio *Antologiju novije kajkavske lirike* (*Kaj*, Zagreb, 1975.) afirmirajući nova imena koja u vrijeme nastanka antologije nisu imala objavljenu zbirku pjesama.

Priredio je više knjiga pretisaka. Sudjelujući u pripremi pretiska *Danice horvatske, slavonske i dalmatinske / ilirske* (prvotisak: 1835. – 1849., pretisak: Liber, Zagreb, 1970. – 1972.), istražio je i determinirao petnaestogodišnji korpus časopisa i napisao tekstološke pogovore za svih pet knjiga pretiska. Suradivao je s Josipom Bratulićem i Stjepanom Damjanovićem u pripremi pretiska *Prve hrvatskoglagoljske početnice* (prvotisak: Venecija, 1527., pretisak: Grafički zavod Hrvatske i Školska knjiga, Zagreb, 1983.).

Bio je dugogodišnjim voditeljem hrvatskog seminara za strane kroatiste i slaviste, Zagrebačke slavističke škole, koji organizira Odsjek za kroatistiku zagrebačkog Filozofskog fakulteta. Pri Školi je inicirao pokretanje biblioteke pretisaka starih i rijetkih hrvatskih knjiga *Cymelia croatica* kojoj je glavni i odgovorni urednik. Radio je na pripremi pet izdanja iz ovog projekta: Ljudevit Gaj, *Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja* (prvotisak: Budim, 1830., pretisak: Zagreb, 1983.), Antun Mihanović, *Reč domovini od hasnovitosti pisanja vu domorodnom jeziku* (prvotisak: Beč, 1815., pretisak: Zagreb, 1985.), *Glagoljska i ćiriljska tabla za dicu* (prvotisak: Tübingen, 1561., pretisak: Zagreb, 1986.), Fran Kurelac, *Slova nad grobom Ljudevita Gaja* (prvotisak: Zagreb,

1872., pretisak: Zagreb, 1989.), Ivan Gundulić, *Pjesni pokorne kralja Davida* (prvotisak: Rim, 1621., pretisak: Zagreb, 1990.).

Kao gost predavao je na skandinavskim sveučilištima u Göteborgu, Stockholmu, Uppsali i Oslu.

Od prosinca 1998. do studenoga 2001. bio je glavnim i odgovornim urednikom *Vijenca*, novina Matice hrvatske za književnost, umjetnost i znanost.

Iz važnije bibliografije izdajavamo: *Rječnik i komentar Balada Petrice Kerempuha Miroslava Krleže* (Liber, Zagreb, 1972.), *Primjeri novije hrvatske proze* (*Kaj*, 11-12, Zagreb, 1973.), *Garlic kajkavski ili Reč je materina od demanta sakega preštimanajša* (u suradnji sa Želimirom Mesarićem, *Kaj*, br. 9, Zagreb, 1974.), *Antologija novije kajkavske lirike* (*Kaj*, 3-5, Zagreb, 1975.), *Kerempuhovo ishodište. Geneza Balada Petrice Kerempuha Miroslava Krleže* (Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1985.), *Krleža u sjeni Terezije* (Matica hrvatska, Zagreb, 1998.), *Čuvari vremena* (Matica hrvatska, Zagreb, 2004.).

Umro je 2001. godine u Zagrebu.

Mira Menac-Mihalić (1980. –)

Rođena je 1954. u Zagrebu, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju. 1978. diplomirala je na Filozofskom fakultetu Jugoslavenske jezike i književnosti i Ruski jezik i književnost, 1977. dobila je nagradu Rektora Zagrebačkoga sveučilišta kao odličan student. 1986. obranila je doktorsku radnju *Čakavska morfologija i morfološka akcenatska tipologija*. Od 1978. do 1980. radila je u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku, među ostalim na *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*, na dijalektologiji s uvođenjem u terenska istraživanja i na onomastici. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na Katedri za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika radi od 1980. kao asistentica, od 1990. kao docentica, od 2006. kao izvanredna, od 2010. kao redovita profesorica. Bila je predstojnica Katedre za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika od 1999. do 2008. i zamjenica pročelnika Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu u dva mandata: od 2002. do 2004. i od 2006. do 2008. Od 2008. do 2010. bila je pročelnica Odsjeka za kroatistiku.

Suradivala je na projektima glavnoga istraživača akademika Milana Moguš *Kompjutorska obrada hrvatskoga književnog jezika* i *Istraživanje hrvatskih dijalekata*. Bila je voditeljica znanstveno-istraživačkoga projekta *Istraživanje hrvatske dijalektne frazeologije* MZOŠ, u okviru kojega je prikupljena i obrađivana građa iz stotinjak štokavskih, kajkavskih i čakavskih hrvatskih govora.

Ministarstvo kulture poduprlo je njezin projekt *Digitalizacija i zaštita snimaka hrvatskih govora* kao dijela hrvatske nematerijalne kulturne baštine u okviru programa digitalizacije arhivske, knjižničke i muzejske građe.

Više od 20 godina surađuje u međunarodnom projektu *Općeslavenski lingvistički atlas* (OLA) i *Europski lingvistički atlas* (ELA) kao članica hrvatskoga i međunarodnog povjerenstva Općeslavenskoga lingvističkog atlasa i Redakcije Općeslavenskoga lingvističkog atlasa. Sudjelovala je na radnim zasjedanjima Međunarodnoga povjerenstva Općeslavenskoga lingvističkog atlasa u mnogim slavenskim zemljama i Njemačkoj. Suradivala je svojim kartama u knjigama drugih zemalja i priređivala, redigirala i interpretirala našu dijalektnu građu za karte drugih autora. Izradila je (sama ili u suautorstvu) niz fonetskih i leksičkih karata i komentara za 850 punktova slavenskih jezika. Za 4.a tom *Općeslavenskoga lingvističkoga atlasa* izradila je *Uopćavajuću kartu Fonetski refleksi *ъ i *ь*. Zamjenica je glavnog urednika i izvršna urednica toga toma.

Objavila je pet knjiga: *Frazeologija novoštokavskih ikavskih govora u Hrvatskoj* 2005., *Frazeologija križevačko-podravskih kajkavskih govora s rječnicima* (u suautorstvu s J. Maresić) 2008., *Frazeologija splitskoga govora s rječnicima* (u suautorstvu s A. Menac) 2011., *Frazemi i poslovice u dalmatinsko-venecijanskom govoru Splita u 20. stoljeću* (u suautorstvu s A. Menac) 2014. i *Ozvučena čitanka iz hrvatske dijalektologije* (u suautorstvu s A. Celinić) 2012.

Od 2008. glavna je i odgovorna urednica *Hrvatskoga dijalektološkog zbornika*, pod njezinim uredništvom izašlo je iz tiska pet knjiga. Urednica je i suradnica u izradi više objavljenih knjiga. Sudjeluje s referatima na skupovima u zemlji i inozemstvu. Objavila je više desetaka znanstvenih radova. Za knjigu *Frazeologija novoštokavskih ikavskih govora u Hrvatskoj* (s *Rječnikom frazema i Značenjskim kazalom s popisom sinonimnih frazema*), dobila je Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 2005. za područje filoloških znanosti.

Recenzirala je više knjiga, više desetaka radova u časopisima i zbornicima te tri znanstvena projekta. Sudjelovala je u radu nekoliko desetaka povjerenstava. 2008. izabrana je za člana suradnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Boris Kuzmić (2001. –)

Rođen je 1973. u Zagrebu. Osnovnu je školu završio u Velikoj Gorici (1988), a gimnaziju u Zagrebu (1992). Diplomirao je hrvatski jezik i književnost 1997. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na tom je fakultetu iste godine izabran za znanstvenog novaka na Katedri za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljaštvo, a 2001. za znanstvenog asistenta na Katedri za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Magistrirao je 2000, a doktorirao 2006, s temama iz hrvatske jezične povijesti. Godine 2006. izabran je za višeg asistenta, a dvije godine kasnije za docenta na Katedri za dijalektologiju i povijest hrvatskoga

jezika. Godine 2014. izabran je za izvanrednog profesora. Suraduje na međunarodnom znanstvenom projektu *Općeslavenski lingvistički atlas* (OLA) i *Europski lingvistički atlas* (ELA). U suautorstvu je objavio jedan rječnik i dva sveučilišna udžbenika, a samostalno jednu knjigu i tridesetak znanstvenih, stručnih i preglednih radova.

Andela Francić (2002. –)

Rođena je 1961. u Prelogu (Međimurje). Osnovnu školu završila je u Svetoj Mariji, a srednju u Zagrebu. Na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirala je (1985), magistrirala (1992) i doktorirala (1999). Nakon završetka studija radila je u Zavodu za hrvatski jezik (danas Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje), a od 2002. zaposlena je na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (Odsjek za kroatistiku, Katedra za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika). Vanjska je suradnica na Veleučilištu Baltazar u Zaprešiću. Predaje povijesnojezične, onomastičke i standardnojezične kolegije. U zvanju je redovite profesorice. Članica je suradnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Važnija djela: *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*, knjiga druga, sv. 6., Zagreb, 1991; knjiga treća, sv. 7., Zagreb, 1995.; knjiga treća, sv. 8., Zagreb, 1999., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Zavod za hrvatski jezik IFF / Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje (suautorstvo); *Međimurska prezimena*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2002.; *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku*. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005. (suautorstvo s Lanom Hudeček i Milicom Mihaljević); *Kultura hrvatskog jezika*. Visoka škola za poslovanje i upravljanje “Baltazar Adam Krčelić”, Zaprešić, 2008.; *Jazik horvatski: Jezične raščlambe starih hrvatskih tekstova*. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2009. (suautorstvo s Borisom Kuzmićem); *Pregled povijesti, gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika*. Društvo za promicanje hrvatske kulture i znanosti Croatica, Zagreb, 2013. (suautorstvo s Antom Bičanićem, Lanom Hudeček i Milicom Mihaljević); *Hrvatski jezik i jezična kultura*. Visoka škola za poslovanje i upravljanje “Baltazar Adam Krčelić”, Zaprešić, 2013. (suautorstvo s Bernardinom Petrović).

Marija Malnar Jurišić (2006. –)

Rođena je 1982. godine u Postojni, Republika Slovenija. Osnovnu školu završila je u Tršću, a opću gimnaziju u Čabru. Diplomirala je na Katedri za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika na kojoj je od kraja 2006. i zaposlena. Poslijediplomski doktorski studij kroatistike, smjer jezik, upisala je 2006., a doktorirala 2012. Bila je asistenticom je na projektu *Istraživanje hrvatske*

dijalektne frazeologije i Hrvatska dijalektna frazeologija. Stručno se usavršavala na stipendiji na Filozofskom fakultetu u Ljubljani (2008), a iste je godine sudjelovala na dijalektološkoj radionici u Poljskoj. Sudjeluje na radionicama o dijalektologiji u nastavi. Izlaže na međunarodnim i domaćim skupovima. Mentorica je na govorničkoj školi “Ivo Škarić”.

Literatura

- FRANČIĆ, ANĐELA – BORIS KUZMIĆ 2009. *Jazik horvatski. Jezične raščlambe starih hrvatskih tekstova*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- HRASTE, MATE 1960. Čakavski dijalekat. *Enciklopedija Jugoslavije*, sv. 4, 506–508.
- HRASTE, MATE 1960. Čakavski književni jezik. *Enciklopedija Jugoslavije*, sv. 4, 525–526.
- HRASTE, MATE 1960. Kajkavski dijalekat. *Enciklopedija Jugoslavije*, sv. 4, 508–511.
- HRASTE, MATE 1960. Kajkavski književni jezik. *Enciklopedija Jugoslavije*, sv. 4, 526–528.
- KUZMIĆ, BORIS – MARTINA KUZMIĆ 2015. *Povijesna morfologija hrvatskoga jezika*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- LISAC, JOSIP 2011. Rasprave i članci / Blaž Jurišić, Mate Hraste. *Stoljeć a hrvatske književnosti*, knj. 107. Zagreb: Matica hrvatska.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1992. Milan Moguš i čakavska dijalektologija. *Radovi Zavoda za slavensku filologiju* 27, 19–24.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1998. Josip Vončina. *Radovi Zavoda za slavensku filologiju* 32, 11–16.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA – ANITA CELINIĆ 2012. *Ozvučena čitanka iz hrvatske dijalektologije. Sveučilišni udžbenik s nosačem zvuka*. Zagreb: Knjigra.
- MOGUŠ, MILAN 1993. *Povijest hrvatskoga književnoga jezika*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- MOGUŠ, MILAN 2009. Moj profesor Mate Hraste. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 15, 19–25.
- 15 dana, *Ilustrirani časopis za umjetnost i kulturu*” (2012). [prir. Milan Bešlić], 3-4 (broj je posvećen Mladenu Kuzmanoviću).
- SAMARDŽIJA, MARKO 1998. Odsjek za hrvatski jezik i književnost. *Filozofski fakultet u Zagrebu*, 121–131.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 1993. Mate Hraste (1897–1970). *Portreti hrvatskih jezikoslovaca*, 247–253.
- VINCE, ZLATKO 1978. *Putovima hrvatskoga književnog jezika. Lingvističko-kulturnopovijesni prikaz filoloških škola i njihovih izvora*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.

VONČINA, JOSIP 1988. *Jezična baština. Lingvostilistička hrestomatija hrvatske književnosti od kraja 15. do početka 19. stoljeća*. Split: Književni krug Split.

VONČINA, JOSIP 1992. Znanstvenički lik profesora Milana Moguš. *Radovi Zavoda za slavensku filologiju* 27, 1–7.

Sixty-five years of the Section for dialectology and history of the Croatian language at the University of Zagreb

Summary

This article offers an overview of the development of the Section for dialectology and history of the Croatian language at the Faculty of humanities and social sciences, University of Zagreb, from its founding in 1950 until today. The paper was written to mark the sixty-fifth anniversary of its activity and the upcoming nintieth birthday of the section's chair of many years, academician Milan Moguš. Particular emphasis is given to how our teachers created the necessary teaching materials – handbooks, textbooks, readers, exercise books, and dictionaries – for the needs of students of the diachronic linguistic study of the Croatian language. The article ends with an overview of the teaching staff of the section, with their most important biographic information.

Ključne riječi: Odsjek za kroatistiku, Filozofski fakultet Zagreb, dijalektologija, povijest jezika

Key words: Department of Croatian language and literature, Faculty of humanities and social sciences in Zagreb, dialectology, language history

